

گفت و گوی صبا با عوامل کافه عاشقی، نمایشی برگرفته از لیلی و مجنون

نظامی گنجوی سفارشی کار بود!

سمیه نجفی خاتونی
گفت و گو

نمایش کافه عاشقی به کارگردانی جلال الدین دری و آهنگسازی پیمان خازنی برای سومین دور در پردیس تئاتر شهرزاد به روی صحنه می‌رود. بیژن عبدالکریمی جامعه شناس معاصر که به دیدن این نمایش رفته حال و هوای این اجرا را اینگونه توصیف می‌کند: کافه عاشقی، برداشتی تازه از داستان لیلی و مجنون است که نظامی شاعر بزرگ و پر آوازه‌ما، آن را در سومین مثنوی از مجموعه مثنوی های خود، مشهور به خمسه نظامی سروده است. مثنوی «لیلی و مجنون» یکی از زیبا ترین، شور انگیز ترین، انسانی ترین و خدایی ترین داستان های عاشقانه جهان است و منظومه لیلی و مجنون را مشهور ترین داستان عشقی کلاسیک نه فقط در ادب و شعر فارسی بلکه در سراسر ادبیات دوره اسلامی باید تلقی کرد. به هر تقدیر، آن چه برایم شور انگیز است، مقاومت و چالشی است که

نمایش کافه عاشقی به کارگردانی جلال الدین دری و آهنگسازی پیمان خازنی برای سومین دور در پردیس تئاتر شهرزاد به روی صحنه می‌رود. بیژن عبدالکریمی جامعه شناس معاصر که به دیدن این نمایش رفته حال و هوای این اجرا را اینگونه توصیف می‌کند: کافه عاشقی، برداشتی تازه از داستان لیلی و مجنون است که نظامی شاعر بزرگ و پر آوازه‌ما، آن را در سومین مثنوی از مجموعه مثنوی های خود، مشهور به خمسه نظامی سروده است. مثنوی «لیلی و مجنون» یکی از زیبا ترین، شور انگیز ترین، انسانی ترین و خدایی ترین داستان های عاشقانه جهان است و منظومه لیلی و مجنون را مشهور ترین داستان عشقی کلاسیک نه فقط در ادب و شعر فارسی بلکه در سراسر ادبیات دوره اسلامی باید تلقی کرد. به هر تقدیر، آن چه برایم شور انگیز است، مقاومت و چالشی است که

جلال الدین دری:
هنرمند پیشرو، جلوی مردم حرکت می‌کند
نه پشت سر مردم!

انتخاب اثر ماندگار لیلی مجنون از نظامی گنجوی با چه رویکردی شکل گرفت؟

قصه هایی در ادبیات کهن فارسی وجود دارد که از سرآمدترین آنها لیلی مجنون، خسرو و شیرین و قصه های شاهنامه است. این آثار از نظر بافت ادبی و ساختار نمایشی کم از اشعار و داستان های مطرح جهانی ندارد، همان طور که اثر رومئو و ژولیت شکسپیر در قصه پردازی در قسمت های چه از منظر جنبه های نمایشی و ادبی شبیه به لیلی و مجنون نگاشته شده است. اما با این حساب متأسفانه آن طور که در خور و شایسته این آثار فاخر است به آن ها پرداخت نشده است. شیوه پرداخت من به این اثر در قالب اپرا ایرانی بوده است. هر چند شاید با توجه به امکانات نتوانستم تمام مولفه های اپرا را در این اثر پیاده کنم اما ساختار کلی کار به دلیل تلفیق موسیقی زنده و استفاده از خواننده باز بگر و شعر در متن نمایشی در قالب اپرا شناسانده می شود. نظامی یکی از داستان سرراهی بر تر ایران و به زعم بنده آسیا و جهان است، اما پدید آمدن اثر لیلی مجنون هم داستان جالبی دارد، از تفریحات اشراف و پادشاهان و گاهای عموم مردم ایران در آن زمان این بوده است که در حلقه های می نشسته و آثار ادبی همچون مثنوی های بلند نظامی، جامی و ... را به صورت سریالی می خواندند

در آن زمان پادشاه وقت به حکیم نظامی سفارش نگارش مجموعه لیلی و مجنون را می دهد که این مسئله به زبان امروزی همان کار سفارشی محسوب می شود. حکیم نظامی در ابتدا هیچ علاقه ای به خلق این اثر نداشته است چرا که بیشتر به دنبال نگارش منظومه خسرو و شیرین بوده است تا اینکه پادشاه پسر نظامی را فرا خوانده و از او می خواهد وساطتی کند تا پدرش حکیم نظامی گنجوی این منظومه را بنویسد. پس از وساطت پسر، حکیم در ۴ الی ۶ ماه منظومه لیلی و مجنون را در ۴۰۰۰

بیت به رشته تحریر در می آورد و این اثر حالا یکی از بزرگترین آثار ادبی منظوم ادبیات کهن ایران به شمار می رود، جامی هم نسخه ای منظوم از داستان لیلی مجنون دارد که در پایان بندی متفاوت است. در نمایش کافه عاشقی از اشعار جامی هم در قسمت هایی استفاده شده است. و به طور کلی منظومه نظامی از

